

Thấy gì từ “số mệnh West Capella” của Mỹ ở Biển Đông?

Thứ 7, 10 Tháng 6 2020 15:36

Một số nhà quan sát cho rằng hành động đáp trả của Mỹ mang tính tự phát, không đồng minh và còn khiến Bắc Kinh báo động hơn. Trong thời gian vài tuần đầu, những cáo buộc như vậy bị cho là quá vội vàng, song cũng bộc lộ sự yếu kém của họ trong cách tiếp cận của Mỹ đối với vấn đề an ninh biển ở khu vực này. [Dòng-Thái Bình Dương](#).

Hoạt động khai thác dầu mỏ của Malaysia tại vùng Biển Đông tranh chấp đã làm

bùng phát cuộc đời đầu giữa 5 nước hội tháng 4/2020 khi các lực lượng trên biển của Malaysia, Việt Nam, Trung Quốc, M và Úc hoạt động trong phạm vi tương đối gần nhau. Khi nhóm tàu công viên chính của Hải quân M rời đi sau khi lưu lại một vài ngày trong khu vực tranh chấp trên, một số nhà quan sát cho rằng hành động đáp trả của M mang tính tự phát (không có nước nào lên tiếng như Washington giúp đỡ), không đủ mạnh và còn khiến Bắc Kinh báo trở ngại. Trong thời gian vài tuần đầu, những cáo buộc như vậy bị cho là quá vội vàng, song cũng bị lược bỏ yếu kém của hậu trong cách tiếp cận của M đối với vấn đề an ninh biển ở khu vực Ấn Độ Dương-Thái Bình Dương. Mặc dù nhóm tàu công viên của M có thể đã rời đi, song các lực lượng của M vẫn duy trì sự hiện diện tại Bìn ông trên nhiều phương diện tự nhiên như chi viện hàng như đến các máy bay ném bom chi viện lực. Nhìn chung, M đã có bước tiến triển trong cách tiếp cận của mình ở Bìn ông song vẫn bị qua cửa hội đồng và tiến các đối tác ông Nam Á của mình.

M và "S minh West Capella"

Khi tập đoàn dầu khí quốc gia của Malaysia, Petronas, ký hợp đồng với tàu khoan dầu West Capella để khai thác dầu ở khu vực có tuyên bố chủ quyền, Trung Quốc đã phản ứng bằng cách điều tàu Hải Dương 905A chặn 8 cùng đội tàu hải cảnh và tàu bán vũ trang đến khu vực tàu West Capella đang hoạt động, vẫn cũng nằm trong cái gọi là "đường 9 đôn" mà Bắc Kinh tự vạch ra. Đáp lại, M cũng điều động tàu chi viện của mình đến khu vực tàu West Capella đang hoạt động và điều máy bay ném bom chi viện lực đến Bìn ông.

Ngoài việc nhìn nhận sự vắng bóng của một cường quốc ngà trở trong khu vực như một số nhà phân tích nhận định, các lực lượng liên quân của M đã huy động năng lực chi viện quy mô lớn trên khắp Bìn Hoa ông và Bìn ông bằng cách nâng cao khả năng phối hợp của các lực lượng được triển khai tự nhiên cũng như cùng với việc triển khai nhanh các lực lượng tự lực của M.

Hành động một mình?

Mặc dù phản ứng của M có thể gây ấn tượng, song sự xuất hiện chủ yếu là đến để của Washington đang làm dấy lên một câu hỏi quan trọng: Vì sao M không phối hợp với các đối tác khu vực, nhất là Malaysia, trong các hành động đáp trả của mình? Trong nhiều năm qua, Malaysia thường "im lặng tiếng" trước những hành

Thầy gì t “s minh West Capella” của M B B B B B?

Th t, 10 Tháng 6 2020 15:36

đng quy nhiu của Bc Kinh v vùng lãnh hị của mình do quan đm của cū Th tng Mahathir Mohamad cho rng v n đ B B B B B B “c n là n i không liên quan đ n nhng tàu chi n hng nng”. Malaysia đã do d khi công khai thá thc Trung Qu c, do n c này v a ph thu c kinh t vào Trung Qu c v a không có đ s c m nh bi n.

Khi M không phát đi l i kêu g i các n c khu v c tham gia ho t đng của mình, th m chí ch là c n báo tr c, thì nhng ho t đng của Washington t i vùng bi n tranh ch p này đã gây ra nhng xáo tr n gây hi u l m không c n thi t. Gi i ho ch đnh chính sách của Malaysia và các c quan qu c phòng n c này có th không bi t ch c li u tàu h i quân của M ho t đng đ h tr h hay đ thá thc nhng tuyên b ch quy n bi n của Malaysia. S b n kho n khó hi u này hoàn toàn có th tránh đ c. M đã cung c p các m ng l i thông tin liên l c đ m b o cho Malaysia theo Sáng k n An ninh bi n n D Dng-Thái Bình D Dng và n thi t l p nhng m ng l i t tng t trên nhng tàu chi n. Vi c chia s thông tin ho t đng và nhng hình nh ho t đng đáng nh ph i là m t y u t đ c lên k ho ch t tr c trong ho t đng hàng h i của M B B B B B. Chính vi c không chia s thông tin t tr c đã làm gi m giá tr của khí tài M trong m t các đ i tác của M B B B B B khu v c.

M t gi i thích khác cho s thi u v ng s ph i h p t tr c có th do M k v ng Malaysia s th hi n h ng ng m c đ nào đó và b kich đng ph n ng cho dù Malaysia suy ngh nh th nào, n đã hành đng mà không có s ph n đ i nào t phía Malaysia. Trong khi chính ph Malaysia v n ch y u không mu n lên ti ng m nh m v v n đ B B B B B B, quan đm các đ i tác của M l i ngày càng c ng r n h n. Khi đó, có th vi c M ph di n s ng h của mình là nh m h ng đ n đng đ o các n c khác trong khu v c, ch không riêng gì Malaysia. Khi Vi t Nam và Indonesia đ u cho th y h không h run s tr c vi c đ y l i nhng ho t đng bi n nguy hi m, mang tính ch ngh a xét l i của Trung Qu c B B B B B B, thì đây chính là th i đ i h p lý đ M nói rõ s ng h của mình đ i v i các n c trong khu v c. Không m t qu c gia có tranh ch p ch quy n nào B B B B B B quên đ c vi c M làm r i tung s can d của h khi Trung Qu c xâm chi m B i c n Scarborough. Vì v y, đ i u quan tr ng là M c n tránh g i l i ký c t i t này vào th i đ i n c này háo h c mu n th hi n vai trò là m t nhà đ m b o an ninh đ c ki m nghi m v m t th i gian trong khu v c.

M hoàn thành s m nh?

Không có bằng chứng nào ngoài cơ máy tuyên truyền của Trung Quốc cho thấy việc kéo dài sở mệnh của nhóm tàu tấn công viễn chinh của Mĩ đã làm Trung Quốc bẽ mặt trên biển hay làm leo thang căng thẳng ở khu vực gần tàu khoan dầu West Capella. Nhìn chung, phần lớn của Bắc Kinh trước sự hiện diện của Mĩ là khá lỏng lẻo, dù tin tức cho hay tàu khu trục Vĩ Hán của Trung Quốc đã đi qua khu vực gần tàu khoan dầu nói trên cùng thời điểm tàu đổ bộ tại tân USS America đi qua khu vực này. Phần lớn của Bắc Kinh trước các hoạt động tự do hàng hải tiến hành cùng thời điểm này mang tính chất đối đầu hơn nhiều. Trên thực tế, Bộ Ngoại giao Trung Quốc tuyên bố không có bất kỳ cuộc đối đầu nào gần khu vực tàu West Capella và tình hình ở Biển Đông "vẫn ổn định".

Bài học từ "sở mệnh West Capella"

Cách tiếp cận của Bắc Quốc phòng Mĩ đối với cách hành xử mang tính chủ nghĩa xét lại của Trung Quốc ở Biển Đông đã tạo ra mệnh đề màu mỡ cho những chủ trương trong vòng 10 năm qua. Việc quản lý cách đối phó hiệu quả trước các lực lượng biển của Trung Quốc đã thách thức lực lượng liên quân của Mĩ vốn chưa từng được huy động trong cuộc căng tranh với một đối thủ ngang tầm. Khi tàu West Capella kết thúc phần việc theo hợp đồng và rời khỏi khu vực tranh chấp, thì sự việc liên quan tàu khoan dầu này có thể được coi là một bước tiến trong cách tiếp cận của Mĩ khi đối đầu với Bắc Kinh và trấn an các đồng minh của Washington ở khu vực.

Tuy nhiên, xét về những bài học đúc rút được thì sự việc này cho thấy sự thất bại của Mĩ trong việc thông tin liên lạc những ý định của mình trên phạm vi rộng lớn ở khu vực. Khi hành động một cách toàn diện hơn, Mĩ có thể đã xoa dịu được những quan ngại của các đối tác về những hành động của mình, đồng thời tạo cơ hội để thúc đẩy hợp tác.

Khi đánh giá phần lớn của Mĩ trước việc đối đầu quanh tàu khoan dầu West Capella, một số vấn đề đã bộc lộ rõ nét. Mĩ đã thể hiện đáng kể năng lực tác chiến chung khi phần lớn trước hành động chèn ép trên biển của Trung Quốc. Sở mệnh chung kéo dài hàng tuần liên đã làm lu mờ những chủ trương cho rằng các lực lượng biển của Trung Quốc đã trở nên bẽ mặt trên vì nhóm tấn công viễn chinh của Mĩ chủ yếu trì sở mệnh của mình trong ngắn hạn ở khu vực. Mĩ có thể đã hành động mà không có lợi ích chính thức nào từ phía Malaysia, song rõ ràng điếu này cho thấy ý định của Washington muốn đối đầu với hành xử mang tính chủ nghĩa xét lại của Bắc Kinh ở Biển Đông vào thời điểm cam go này. Cho dù gặp hái được những điếu tích

c, song s mnh của M liên quan cục đ đ đ g n tàu West Capella v n v p phi ch trich khi n n c này đã th t b i trong vi c l i kéo các đ i tác ông Nam Á cùng tham gia s mnh này ngay t đ đ v i thông đ i p liên quan đ n nh ng l i ích của các qu c gia này.

Kh u hi u th ng dùng lâu nay là "ng h t do hàng h i và t do hàng không" đã tr n t nh t k u v c n D ng-Thái Bình D ng, và kh u hi u này đ c s d ng th ng xuyên đ n m c tr thành g n nh vô ngh a. Phó ô đ c Bill Merz, T lnh H m đ i 7 của M, đã đ ra ra thông đ i p đ ng đ n: "M ng h nh ng n l c của các đ ng minh và đ i tác của mình trong quá trình theo đ u i nh ng l i ích kinh t h p pháp của h". N u nh kh u hi u v t do hàng h i và t do hàng không mang tính xa xôi và lý thuy t, thì phát bi u của v t ng h i quân này l i nói rõ r ng nh ng nguyên t c v t do hàng h i và t do bay này đ ng vai trò trung tâm đ i v i s th nh v ng v kinh t của các đ i tác của M k u v c n D ng-Thái Bình D ng.

M c dù hàng lo t các ho t đ ng t do hàng h i và t do hàng không có th đ c coi là m t b c ti n trong chính sách của M v Bi n ông, song không th đ t đ c thành công th c s n u không can đ và ng h các n c tranh ch p ch quy n k v ùng bi n này trong cục đ u tranh của h nh m b o v n n kinh t bi n và b o đ m ch quy n của h m t cách ý ngh a.

Blake Herzinger, m t chuyên gia chính sách qu c phòng n D ng-Thái Bình D ng, s quan H i quân Tr

ù

b M. Bài vi t đ c đ ng trên

[War on the Rocks](#)

Minh Anh (gt)